

กสม. ๒

รายงานผลการตรวจสอบ
การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๑/๒๕๖๕

เรื่อง การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม กรณีกล่าวอ้างว่า ระบะเบียบมหาวิทยาลัยลักษณ์ กำหนดเงื่อนไขไม่จ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล กรณีพนักงานหรือครอบครัวของพนักงานที่เจ็บป่วยอันเป็นผลโดยตรงของเหตุการเป็นโรคเอดส์

ผู้ร้อง [REDACTED]

ผู้ถูกร้อง มหาวิทยาลัยลักษณ์

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๕๒/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ กล่าวอ้างว่า ผู้ร้อง [REDACTED]

ได้รับข้อมูลว่า ระบะเบียบมหาวิทยาลัยลักษณ์ ว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๖๔ หมวด ๒ การรักษาพยาบาลทั่วไป ข้อ ๒๑ (๒) กำหนดว่า มหาวิทยาลัยจะไม่ให้เงินสวัสดิการ เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล กรณีพนักงานหรือครอบครัวของพนักงานเจ็บป่วยอันเป็นผลโดยตรง ของเหตุการเป็นโรคเอดส์ ผู้ร้องเห็นว่า การระบุเงื่อนไขดังกล่าวเป็นการเลือกปฏิบัติและกีดกันการเข้าถึง สิทธิการรักษาของผู้ป่วยโรคเอดส์หรือผู้ติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งผู้ถูกร้องควรยกเลิกข้อจำกัดสิทธิการไม่จ่าย เงินสวัสดิการรักษาพยาบาลดังกล่าว จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า พฤติกรรมตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ซึ่งอยู่ในหน้าที่และ อำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบโดยพิจารณาจากการซึ่งแจ้งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๓.๑ หนังสือของผู้ถูกร้อง ที่ owa_๗๕๐๔_๓๐๐๒/๓๕๔๘ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๒ บันทึกความเห็นของ [REDACTED]

ผู้ทรงคุณวุฒิของ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๕

๓.๓ หนังสือสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ที่ สปสช ๓.๗๔/๑๔๗๘๒ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๔ หนังสือของผู้ถูกร้อง ด่วนที่สุด ที่ owa_๗๕๐๔_๓๐๐๕/๗๖๓๕ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔. รัฐธรรมนูญ พั�ธกรณีระหว่างประเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๔.๒ กติกรรมระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๔.๓ กติกรรมระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

๕. ข้อเท็จจริงที่รับฟังได้

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า

๕.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

๕.๑.๑ ผู้ถูกร้องเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยลักษณ พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง การพัฒนา ความเป็นเลิศทางการวิจัย บริการวิชาการแก่สังคม ทะนบบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และมีอำนาจหน้าที่กระทำการต่าง ๆ เช่น การกำหนดค่าตอบแทน หรือค่าตอบแทนพิเศษ รวมทั้งสวัสดิการและประโยชน์อย่างอื่นให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยลักษณ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้พนักงานได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ในหลายรูปแบบ เช่น สวัสดิการการศึกษาบุตรของพนักงาน สวัสดิการครอบครัว สวัสดิการเงินกู้ยืม สวัสดิการรักษาพยาบาล เป็นต้น

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยลักษณ์ พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้กิจการของผู้ถูกร้องไม่ตกรอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ และกฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

๔.๑.๒ ในระหว่างปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องมีจำนวนบุคลากรเพิ่มขึ้น จึงมีภาระค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลและสวัสดิการอื่น ๆ สถาบันมหาวิทยาลัยลักษณ์ได้ออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยลักษณ์ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๑^๑ กำหนดให้ผู้ที่จะได้รับการบรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้าม เช่น เป็นคนไร้ความสามารถหรือ คนเสมือนไร้ความสามารถ เป็นคนวิกฤตหรือจิตพิการเพื่อนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่คณะกรรมการบริหารบุคคลกำหนด เป็นต้น ซึ่งพนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัยต้องปฏิบัติหน้าที่ ใกล้ชิดนักศึกษาหรือปฏิบัติหน้าที่ให้บริการแก่บุคคลทั่วไป จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีสุขภาพที่ดีและแข็งแรง ไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานหรือเป็นพาหะในการแพร่เชื้อโรค คณะกรรมการบริหารงานบุคคลจึงได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จะได้รับการบรรจุแต่งตั้งต้องผ่านการตรวจสุขภาพจากแพทย์และมีใบรับรองแพทย์จากสถาบันการแพทย์ของรัฐหรือที่รัฐรับรอง จึงได้ออกประกาศมหาวิทยาลัย วัดลักษณ์ เรื่อง โรคที่มีลักษณะต้องห้ามเป็นพนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย การตรวจสุขภาพ ร่างกายและการตรวจทางจิตวิทยา พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๔.๑.๓ สถาบันมหาวิทยาลัยลักษณ์ได้ปรับปรุงระเบียบมหาวิทยาลัยลักษณ์ ว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลให้สอดคล้องกับการให้บริการทางการแพทย์ และพัฒนาระบบสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลและการดำเนินงานด้านสวัสดิการการรักษาพยาบาลให้มีดังต่อไปนี้

/ความเหมาะสม...

^๑ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยลักษณ์ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๑ ผู้ที่จะได้รับการบรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

๑๖๑	๑๖๒
๑๑.๒ ลักษณะต้องห้าม	
๑๖๓	๑๖๔
(๙) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ	
(๙) เป็นคนวิกฤตหรือจิตพิการเพื่อนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่คณะกรรมการบริหารงานบุคคลกำหนด	
(๑๐) เป็นผู้มีพฤติกรรมการเสื่อมเสียหรือกพร่องในทางศีลธรรม	
(๑๑) มีประวัติติดสารเสพติดหรือรัง	

กรณีมีเหตุผลความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหารงานบุคคลอาจยกเว้นหรือกำหนดคุณสมบัติอย่างอื่นเพิ่มเติมได้โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย
การบรรจุบุคคลที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ให้เสนอสภาพมหาวิทยาลัยพิจารณา อนุมัติ เน้นแต่ข้อ ๑๑.๒ (๒) จะกำหนดเป็นอย่างอื่น

ความเหมาะสม ประกอบกับมีการจัดตั้งโรงพยาบาลศูนย์การแพทย์มหาวิทยาลัยลักษณ์ ซึ่งเป็นศูนย์การแพทย์ของภาครัฐที่ตั้งต้นบนที่เปิดให้บริการผู้ป่วยนอกตั้งแต่เดือนพฤษจิกายน ๒๕๖๐ และเปิดให้บริการเต็มรูปแบบในปี ๒๕๖๕ จำนวนทั้งหมด ๔๑๙ เตียง ให้บริการแก่พนักงานและครอบครัวของพนักงาน รวมทั้งประชาชนทั่วไป สมาคมมหาวิทยาลัยลักษณ์จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยลักษณ์ พ.ศ. ๒๕๓๗^๖ วางระเบียบมหาวิทยาลัยลักษณ์ ว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยผู้ถูกร้องนำเงินรายได้ที่ได้รับการอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี และเงินงบประมาณรายได้จากภาครัฐเนื่องจากการศึกษา เงินบริจาค และรายได้อื่น ๆ มาจัดสรรเป็นงบประมาณรายจ่ายตามแผนการดำเนินงานประจำปี ประเภทค่าใช้จ่ายบุคลากร

๕.๑.๔ บุคลากรแต่ละประเภทจะได้รับสิทธิและสวัสดิการการรักษาพยาบาลที่แตกต่างกันตามประเภทการจ้าง เช่น ๑) พนักงานประจำรวมถึงคู่สมรสและบุตรของพนักงานประจำ จะได้รับสวัสดิการการรักษาพยาบาล ๒) พนักงานตามสัญญาจ้างจะได้รับสวัสดิการการรักษาพยาบาลเฉพาะตัว ๓) ลูกจ้างประจำจะได้รับสิทธิสวัสดิการการรักษาพยาบาลตามสิทธิประกันสังคม สำหรับกรณีที่พนักงานหรือครอบครัวของพนักงานเจ็บป่วยอันเป็นผลมาจากการโรคเอดส์สามารถเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลของรัฐทุกแห่ง ตามระบบหลักประกันสุขภาพกัวหน้าหรือตามระบบสิทธิประกันสังคมของบุคคลในครอบครัว

๕.๒ ข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้ข้อเท็จจริงและความเห็นว่า ผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่เป็นผู้ป่วยเอดส์ หรือผู้ติดเชื้อเอชไอวีมีสิทธิได้รับบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การตรวจวินิจฉัย การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตจากหน่วยบริการในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยไม่มีการจำกัดสิทธิด้วยโรคที่เจ็บป่วย

๕.๓ ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้ความเห็นว่า การที่ระเบียบมหาวิทยาลัยลักษณ์กำหนดเงื่อนไขไม่จ่ายเงินสวัสดิการ

/เกี่ยวกับ...

^๖ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยลักษณ์ พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๖ สมาคมมหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย และโดยเฉพาะมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) วางนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการพัฒนาบุรุษศิลปะและวัฒนธรรม

(๒) วางระเบียบ ออกข้อบังคับ ข้อกำหนด และประกาศของมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้วางระเบียบและออกประกาศสำหรับหน่วยงานตั้งกล่าวกีด

เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล กรณีพนักงานหรือครอบครัวของพนักงานที่เจ็บป่วยอันเป็นผลโดยตรงจากโรคเอดส์นั้น เป็นการเลือกปฏิบัติต้านสิทธิสวัสดิการการประกอบอาชีพ ซึ่งระบุไว้ในกติการะห่วงประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และกติการะห่วงประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จึงต้องพิจารณาเหตุผลความจำเป็นว่าได้สัดส่วนและมีความเกี่ยวข้องกับเนื้องานหรือมีความสำคัญอย่างไร ลดประสิทธิภาพการทำงานหรือไม่ โรคจำพากนี้อาจถูกตีตราและเป็นการลงโทษอย่างหนึ่งเกี่ยวกับสุขภาพและความเจ็บป่วย ทั้งที่โรคจำพากนีอาจมีค่าใช้จ่ายมากกว่า เช่น การฟอกไต ที่ต้องมีการรักษาอยู่เป็นระยะและใช้เวลานาน ซึ่งการเลือกปฏิบัติอาจจะเกิดจากกฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง ก็ได้

๖. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า

๖.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐^๓ กติการะห่วงประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม^๔ และกติการะห่วงประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง^๕ ได้ให้การรับรองไว้เป็นหลักว่า การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลไม่ว่าด้วยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสภาพทางกายหรือสุขภาพจะกระทำมิได้ กรณีตามคำร้องนี้เป็นเรื่องการทำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับ การรักษาพยาบาลให้แก่พนักงานหรือครอบครัวของพนักงาน โดยนำเหตุแห่งสุขภาพมาพิจารณา

/๖.๒ เมื่อการตรวจ...

^๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอ กันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย เท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื้อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ กติการะห่วงประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ข้อ ๒ วรรค ๒. รัฐภาคแห่งกติกานี้รับที่จะประกันว่าสิทธิทั้งหลายที่ระบุไว้ในกติกานี้จะใช้ได้โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ในเรื่องเชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด ชาติหรือสังคมดังเดิม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่น

^๕ กติการะห่วงประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

ข้อ ๒๖ บุคคลทั้งปวงย่อมเสมอ กันตามกฎหมาย และมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันตามกฎหมายโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ในกรณี กฎหมายจะต้องห้ามการเลือกปฏิบัติใด ๆ และต้องประกันการคุ้มครองบุคคลทุกคนอย่างเสมอภาคและเป็นผลจริงจากการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุผลใด เช่น เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด แผ่นดินแห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่น ๆ

๖.๒ เมื่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยลักษณ์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๖ บัญญัติให้สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย และโดยเฉพาะมีอำนาจหน้าที่วางแผนเบียบ ออกข้อบังคับ ข้อกำหนด และประกาศของมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้วางแผนเบียบและออกประกาศ สำหรับหน่วยงานดังกล่าวก็ได้ โดยสภามหาวิทยาลัยลักษณ์ได้อาภัยอำนาจตามบทกฎหมายดังกล่าว ในการวางแผนเบียบมหาวิทยาลัยลักษณ์ ว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นการปรับปรุงจากระเบียบมหาวิทยาลัยลักษณ์ ว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่การวางแผนเบียบ ออกข้อบังคับ ข้อกำหนด หรือประกาศของมหาวิทยาลัย ที่เป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล จะต้องอยู่ภายใต้หลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ รวมทั้งต้องระบุเหตุผล ความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

๖.๓ การที่จะเบียบมหาวิทยาลัยลักษณ์ ว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๒๑ (๒)^๙ กำหนดว่า มหาวิทยาลัยจะไม่ให้เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล กรณีพนักงานหรือครอบครัวของพนักงานเจ็บป่วยอันเป็นผลโดยตรงของเหตุการเป็นโรคเออดส์ ซึ่งผู้ถูกร้องชี้แจงว่า พนักงานและลูกจ้างต้องปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดนักศึกษาหรือปฏิบัติหน้าที่ให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจะต้องมีสุขภาพที่ดีและแข็งแรง ไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานหรือเป็นพาหะในการแพร่เชื้อโรค รวมทั้งต้องผ่านการตรวจสุขภาพจากแพทย์และมีใบรับรองแพทย์จากสถาบันการแพทย์ของรัฐหรือที่รัฐรับรอง ทั้งที่กรมควบคุมโรคระบุว่า โรคเออดส์สามารถติดต่อได้โดยการมีเพศสัมพันธ์ การรับเชื้อทางเลือด และการติดจากแม่สู่ลูก ผู้ป่วยโรคเออดส์สามารถเข้ารับการตรวจรักษา และอยู่ร่วมกับคนในสังคมและคนในครอบครัวได้ และสามารถทำงานได้เหมือนคนปกติทั่วไป การกำหนดเงื่อนไขไม่ให้เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยโรคเออดส์จึงเป็นการจำกัดสิทธิการได้รับบริการสาธารณสุขโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และยังไม่ได้สัดส่วนเมื่อคำนึงถึงการคุ้มครอง

/สิทธิของ...

^๙ ระเบียบมหาวิทยาลัยลักษณ์ ว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๒๑ มหาวิทยาลัยจะไม่ให้เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล กรณีพนักงานหรือครอบครัวของพนักงานเจ็บป่วยอันเป็นผลโดยตรงของเหตุดังต่อไปนี้

- (๑) การเสพสุรา ลิ่งของมีนมา ยาเสพติดหรือสารเสพติด
- (๒) การเป็นgammore โรคเออดส์ โรคพิษสุรำเรื้อรัง โรคยาเสพติดให้โทษ
- (๓) การจงใจฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อบังคับของมหาวิทยาลัยหรือคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายของผู้บังคับบัญชา

สิทธิของพนักงานให้มีสุขภาพที่ดี ปฏิบัติงานสนับสนุนภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีสิทธิประโยชน์เพื่อเท่าเทียมกับโรคอื่น ๆ ประกอบกับสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเป็นการนำเงินรายได้ที่ได้รับการอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี และเงินงบประมาณรายได้ มาจัดสรรเป็นงบประมาณรายจ่ายตามแผนการดำเนินงานประจำปี

๖.๔ ดังนั้น ระเบียบมหาวิทยาลัยลักษณ์ ว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๒๑ (๒) ที่กำหนดเงื่อนไขไม่ให้เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ในกรณีพนักงานหรือครอบครัวของพนักงานเจ็บป่วยอันเป็นผลโดยตรงของเหตุการเป็นโรคเออดส์ จึงเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพาะะเหตุแห่งสุขภาพ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ให้การรับรองและคุ้มครองไว้ และไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการยุติปัญหาเออดส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๓ ที่ต้องการสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม มาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหาเออดส์ของประเทศไทยอย่างยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้จึงเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องจึงเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อพนักงานหรือครอบครัวของพนักงานที่เป็นผู้ป่วยโรคเออดส์ เห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้อง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๗. มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้อง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) ประกอบมาตรา ๓๖ เพื่อพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๗.๑ ให้ผู้ถูกร้องแก้ไขหรือยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยลักษณ์ ว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๖๔ หมวด ๒ การรักษาพยาบาลทั่วไป ข้อ ๒๑ (๒) ในส่วนที่เกี่ยวกับโรคเออดส์ เพื่อมิให้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ตามที่รัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหนังสือสัญญาระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามให้การรับรองและคุ้มครองไว้

๗.๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในฐานะที่มีอำนาจหน้าที่กำกับและดูแลมหาวิทยาลัย แจ้งให้มหาวิทยาลัยในสังกัดแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ ที่ลิดرونสิทธิผู้ป่วยโรคเออดส์ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่เห็นชอบหลักเกณฑ์การให้โอกาสผู้ติดเชื้อเออดส์ คนพิการ และ

ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดซึ่งพ้นจากสภาพการใช้ยาเสพติด เข้าทำงาน หรือรับการศึกษาในหน่วยงานภาครัฐ อันเป็นไปตามนโยบายในการสร้างเสริมความเป็นธรรมในสังคมในเรื่องสิทธิ โอกาส และความเสมอภาค ต่อไป

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานนี้

๙. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้าน การคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๔ จึงมีมติว่า การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทาง ที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามข้อ ๗ ของรายงานนี้ต่อผู้ถูกร้อง และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) ประกอบมาตรา ๓๖ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประเพ กาญจนรินทร์

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางปรีดา คงแป้น

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมนโน

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวศยามล ไกยรุวงศ์

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายวสันต์ ภัยหลีกเลี้ยง

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ